

An oil painting of two zebras standing in a savanna landscape. The zebras are the central focus, with their characteristic black and white stripes. The background is a soft, textured wash of warm colors, including yellows, oranges, and browns, suggesting a dry, open plain under a pale sky. The overall style is impressionistic and painterly.

АСКАНІЯ-НОВА

Антологія публікацій
та друківаних видань

1845-1945

Том 4

Асканія-Нова

Антологія публікацій
та друкованих видань
(1845-1945)

Том 4
1928

Київ – Чернівці
«Друк Арт», 2020

УДК 502(082.1)1845-1945
А90

Упорядники
О. Василюк, Л. Ластікова, В. Пархоменко

Науковий редактор
В. Гавриленко

Асканія-Нова. Антологія публікацій та друкованих видань (1845-1945). Том 4: А90 1928 / упоряд. О. Василюк, Л. Ластікова, В. Пархоменко ; наук. ред. В. Гавриленко. – Київ – Чернівці : Друк Арт, 2020. – 672 с. – (Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 15)

ISBN 978-617-7849-40-6

Антологія, яку продовжує це видання, включає у хронологічному порядку близько 1000 публікацій українською, російською, німецькою, французькою та угорською мовами, присвячених «Асканії-Нова». Асканії, як заповіднику, і Асканії, як зоопарку. Збір матеріалів антології тривав близько двох років. До четвертого тому включені 116 публікацій, датованих 1928 роком. Правопис та мова публікацій збережені згідно з оригіналами. Більшість джерел, зібраних упорядниками, на цей час існують лише у 1-2 примірниках і нерідко – лише за межами України. Подібна антологія видається вперше.

Видання започатковане саме 2019 року, оскільки в цей рік виповнюється 100 років, відтоді як «Асканія-Нова» вперше отримала державний охоронний статус – була оголошена заповідником.

Збірка буде цікавою багатьом дослідникам: професійним природоохоронцям, біологам, історикам, краєзнавцям, бібліографам.

Зображення обкладинки створене за мотивами фотографії Г. Рібергера орієнтовно 1911 року.

УДК 502(082.1)1845-1945

У оформленні видання використана оригінальна графіка із зображенням асканійських павичів з публікації «Heck L. In der Taurischen Steppe Herbsttage bei Friedrich Falz-Fein in Askania Nova Von Prof. Dr. L. Heck Direktor des Zoologischen Gartens in Berlin, 1902-1903. S. 17-38».

ISBN 978-617-7849-40-6

© Ukrainian Nature Conservation Group, 2020

*Присвячується всім, хто любить свою справу,
розвиває її не зважаючи на труднощі та
кожного ранку знаходить у собі сили рухатися далі
навіть за відсутності попутного вітру.*

Надруковано за підтримки
народних депутатів України:

Бондаренка Олега Володимировича
Геруса Андрія Михайловича
Жупанина Андрія Вікторовича
Криворучкіної Олени Володимирівни
Кривошеєва Ігоря Сергійовича
Лаби Михайла Михайловича
Маріковського Олександра Валерійовича
Припутня Дмитра Сергійовича
Овчинникової Юлії Юріївни

Формування в Асканії-Новій центру фундаментальних біосферних досліджень

Підвалини наукового прориву у певному напрямку пізнання розвитку природних процесів чи організмів закладаються роками копіткої дослідницької роботи. Так формувались фундаментальні знання з математики, механіки, хімічних процесів і всіх наразі відомих наукових напрямків досліджень, у тому числі і вчення про біосферу планети Земля. У XIX ст. цей напрям прокладав собі дорогу роботами грандів геологічної, біологічної і географічної наук – еволюціоніста Ж.-Б. Ламарка, ботаніка А. Гумбольдта, географа Е. Реклю, геолога Е. Зюсса, що на початку XX ст. дало змогу В.І. Вернадському сформувати цілісне вчення про біосферу.

Проводячи певну аналогію між процесом створення системи біосферних резерватів, як однієї з форм збереження природи, і створенням системи оптимальної взаємодії людини з природою, ми можемо простежити його з кінця XIX ст. і стверджувати, що пізнання і узагальнення накопичених знань, зокрема і в Асканії-Новій, йшли паралельно, про що свідчать наукові праці, які вийшли друком у 1928 році і зібрані у IV томі Антології.

Особливість Асканії-Нової, як степової оази, яка у 20-х роках минулого століття яскраво вирізнялась серед інших територій межиріччя Дніпро – Молочна, полягала саме в тому, що тут поєднувалися інтереси збереження природи і розвитку передового, на той час, сільського господарства з двома генеральними спрямуваннями: збереження природного цілинного степу (у 1927 році розширено територію у режимі суворої заповідності і, крім ділянки «Стара» 1898 року заповідання, додався ще один фрагмент цілинного степу – Успенівський (1042 гектари), пізнання притаманних йому динамічних змін та трансформації природи в інтересах людини, з акцентом на вивчення акліматизаційних процесів у штучно створених екосистемах на базі зоопарку і дендропарку, а також вівчарства, яке було переважаючим напрямком зайнятості населення у регіоні. З ними пов'язані і концентрація уваги науковців на комплексних біологічних дослідженнях та експерименти на базі зоо- та фітотехнічної станцій, що знайшло своє завершення в численних наукових публікаціях.

Знайомлячись з прийнятими рішеннями вищого розпорядчого рівня, урядових комісій, які обстежували Асканію-Нову, їх висновків та рекомендацій, ми бачимо конструктивну роль науковців у розбудові Асканії-Нової як наукової установи загальнодержавного значення і можемо стверджувати, що центр біологічної і аграрної науки Херсонщини на той час містився саме тут, а наукові пошуки у своїй більшості відповідали біологічним і соціально-економічним напрямкам досліджень, які проводяться тепер в біосферних заповідниках за програмою ЮНЕСКО «Людина і біосфера».

Віктор Гавриленко,
директор Біосферного заповідника «Асканія-Нова»
імені Ф.Е. Фальц-Фейна НААН

Передмова від упорядників

Видання присвячене 1928-року і є продовженням серії збірок опублікованих праць про заповідник «Асканія-Нова». Це єдиний том серії, який містить матеріали, опубліковані лише за один календарний рік. Саме 1928 рік був «золотим» у бібліографії заповідника: тоді було надруковано понад сто публікацій загальним обсягом понад 600 сторінок. Цей всплеск відбувся не лише в Асканії-Нова, а й у багатьох республіках через політику «коренізації», яка проходила до початку 30-х років і підтримувала розвиток культури, освіти та науки.

Як і попередні випуски, цей том антології містить лише публікації, присвячені «Асканії-Нова» як заповіднику і як зоопарку (ми не розглядали численних матеріалів про селекційну роботу зоотехнічної станції, забезпечення колгоспу тракторами та ін.).

Цей том включає 116 опублікованих праць та додаткові матеріали. Ще десять рідкісних праць, відомих за посиланнями в публікаціях, не були нами знайдені. Якщо з часом їх вдасться відшукати, вони будуть опубліковані в окремому додатковому томі.

Так само як і у роки, представлені у 3 томі антології (1926–1927 рр.), 1928 року серед друкованих праць про заповідник домінувала наукова література. Передусім це стосується видань самої «Асканії-Нова». Саме цього року були опубліковані одразу три томи (IV, V, VI) журналу «Вісті Державного Степового Заповідника «Чаплі», підготовані за попередні роки; кілька випусків наукового часопису «Бюллетень Зоотехнической опытной и племенной станции в Госзаповеднике «Чапльи» (б. Аскания-Нова)», а також ґрунтове видання «Степной заповедник Чапли – Аскания Нова»¹. Саме ці видання становлять значний обсяг публікацій 1928 року.

Також 1928 року, у зв'язку зі святкуванням сторіччя «Асканії-Нова», вийшла низка ювілейних публікацій її керівників (М. Колодька та Б. Фортунатова)^{2,3} та співробітни-

¹ Степной заповедник Чапли – Аскания Нова. Сб. статей под ред. М. Н. Колодько и Б. К. Фортунатова. М.-Л.: Гос.изд., 1928. 271 с.

² Фортунатов Б. Десять років зоопарку. Комуніст (Харків), 25.VIII.1928; Граулен Ж. Заповідник допомагає селянству. Комуніст (Харків), 1928. 25.VIII.1928. Шп.4; Шаліт М. Ботанічний парк. Комуніст (Харків), 1928 (25.VIII.1928). Шп.4; [Я] (Яната О.А.) Чергові заходи до дальшого розвитку заповідника. Комуніст (Харків), 25.VIII.1928. Шп.4.

³ Колодько М. До сторіччя і сучасного стану Асканії-Нова, нині Першого Степового Державного заповідника «Чаплі» (1828-1928). Вісті Державного степового заповідника «Чаплі» (к. Асканія-Нова), 1928. Т. VI. С. 6–12; Колодько М. Н. Сто лет Аскании Нова. Бюллетень Зоотехнической Опытной и племенной

ків^{4,5}; важливі статті рятівника заповідника, відомого географа П.К. Козлова⁶, про роль якого в житті Асканії-Нова можна більше дізнатись у 1-3 томах антології. Після експедиції, організованої Упрнаукою та Народним Комісаріатом Просвіти, про заповідник вийшла низка статей та книга зоолога М. Шарлеманя⁷.

До історичних праць варто віднести й передмову редакторів до журналу «Вісті Державного Степового Заповідника «Чаплі» (с. 14), де розкриваються буремні події 1924-1925 рр., коли заповіднику *«передбачалося надати переважно рільничий характер»* (с. 14). Віднайдено протоколи засідання українського комітету охорони природи з архіву ЦДАВО (с. 624 та 636), а також працю М. Шалита про колонію ангальтських поселенців (с. 545).

Серед історичних публікацій є й такі, які ставлять під сумнів необхідність зберегти степ: *«Почему нужно 40 тыс? Несомненно, в этом желании кроется большая доля фантастики и маниловщины»*⁸ і наголошують на необхідності розвивати тут тваринництво.

Крім того, нам вдалося відшукати й окремі публікації до 100-річчя заповідника в популярних виданнях (переважно публіцистичного плану⁹), серед

станции в Госзаповеднике «Чапльи» (б. Аскания-Нова). М.: Новая деревня, 1928. № 4. С. 3–5; Колодько М. Н. Первый степной государственный заповедник «Чапльи». Степной заповедник Чапльи – Аскания Нова. Сб. статей под ред. М. Н. Колодько и Б. К. Фортунатова. М.-Л.: Гос. изд., 1928. С. 1–29; Фортунатов Б. К. Степной заповедник. Степной заповедник Чапльи – Аскания Нова. Сб. статей под ред. М. Н. Колодько и Б. К. Фортунатова. М.-Л.: Гос. изд., 1928. С. 30–50; Колодько М. Сторіччя Асканії-Нової. Комуніст (Харків), 1928. (25.VIII.1928). Шп.4.

⁴ Десятова-Шостенко Н. Велетенський музей. Комуніст (Харків), 1928 (25.VIII.1928). Шп.4.

⁵ Дубняк К. Про назви «Асканія Нова» та «Чаплі». Вісник природознавства, 1928. №2. С.113-114.

⁶ Козлов П. К. Государственный заповедник «Аскания-Нова» (К 25-летию его основания). Вестник знания, 1928. № 15. С. 755–761; №17. С. 843–849; Козлов П. К. Государственный заповедник «Аскания-Нова». Научный работник, 1928. №1. С. 12–23.

⁷ [М. Ш.] (Шарлемань М. В.) 100-летие существования Аскания-Нова. Природа, 1928. № 5. С. 503-504; Шарлемань М. Лісові барабанчики. Нотатки натураліста (фрагменти). Київ: Дитвидав, 1964. 37 с.; Шарлемань М. Охорона природи (фрагмент). Україна: Науковий Двохмісячник Українознавства. Кн. 5 / Під ред. акад. Михайла Грушевського. Київ, 1928. С. 131–132; Шарлемань М. По заповідниках півдня України (фрагменти). Охорона природи на Україні. Харків, 1928. С. 4–15; Шарлемань М. (рецензія) Степной Заповедник Чапльи – Аскания Нова. Сборник статей под редакцией М. Н. Колодько и Б. К. Фортунатова. Вісник Природознавства, 1928. № 3-4 (березень–квітень, 1928); Шарлемань М., Борзаковський О. Чапльи: державний заповідник колишньої Асканії-Нова. Життя й революція, 1928. №5. С. 146–158.

⁸ Иванов М. Ф. По поводу столетия существования Аскания-Нова (1828-1928). Бюллетень Зоотехнической Опытной и племенной станции в Гос-заповеднике «Чапльи» (б. Аскания-Нова), 1928. № 4. С. 6–15.

⁹ Донченко О. Первісний степ. Всесвіт: журнал. Харків, 1928. № 36 (2.09.1928). С. 2–4; Камберович А. Аскания-Нова. Харьковский Пролетарий, 1928. № 120 (24.05.1928); Нізар П. Асканія-Нова. До 100-річчя Державного степового заповідника України «Чаплі». Всесвіт: журнал. Харків, 1928. № 36 (2 вересня). С. 5; [П. Б.] Оазис в степи. Вечернее Радио, 1928. № 257 (1335) (17.09.1928); Камберович А. Аскания-Нова. Харьковский Пролетарий, 1928. № 120 (24.05.1928).

яких трапляються також і поезії¹⁰. Віднайдена й праця, присвячена сторіччю вівчарства¹¹.

Як і в попередньому томі, виходять витяги з протоколів та інші документи, офіційно опубліковані у виданнях заповідника (с. 67, 70, 71, 140, 153–155, 159–161, 228, 306, 309, 314, 315, 499, 602, 605, 616 та ін.). Серед цих праць процитуємо таке: *«Коли взяти на увагу, що Заповідник від залізниць дуже далеко, його незручне сполучення та погано організоване в ньому перебування екскурсантів, – таке відвідування Заповідника доводить винятковий до нього інтерес»* (с. 158).

Асканія-Нова набуває слави популярного об'єкта внутрішнього туризму й потрапляє до туристичних путівників¹². Про екскурсії М. Борщевський наводив багато інформації, причому зі значною критикою. Також він зазначав, що *«просто «туристы» – неопределенная категория, которая начинает встречаться теперь все чаще и чаще»* (с. 36). Загальні враження про відвідання Асканії-Нова наводяться в інших публікаціях, причому з позитивними висновками (с. 50).

Наукова робота тривала, активно досліджувалася флора і фауна. Зокрема, результати досліджень місцевих рослин опублікували Н.О. Десятова-Шостенко, М.М. Шалит, Є.М. Лавренко, В.Г. Танфільєв, Л. Тюліна. Свою працю також опублікував С. Дзевановський, дослідження якого до цього часу лише згадувалися в працях інших ботаніків. Виходять і праці класиків: Г.М. Висоцького (с. 53).

Вийшли праці по ґрунтах М.І. Савінова та В.А. Францессон (с. 530, 320, 322), які наводять значну кількість інформації й про рослинність заповідника.

Результати дослідження фауни опублікували І.І. Барабаш-Никифоров (с. 33), О.О. Браунер (с. 40), М.І. Дергунов (с. 75), О.О. Мугулін (с. 294, 295), М. Селєзньов (с. 421), В. Соколов (с. 422, 425). Щодо безхребетних, то їх дослідження активно продовжує С.І. Медведєв, причому як загалом ентомофауни (с. 280), так і окремих груп, зокрема прямокрилих (Orthoptera) (с. 292).

Опубліковано праці знаного на той час, але репресованого в 30-ті роки і надовго забутого Є.В. Опокова: топографічні дослідження (с. 302) та гідрологія (с. 298)

¹⁰ Велін П. Асканія-Нова. Червоні квіти, 1928. № 18. С. 18–20; Сайко М. Асканія-Нова (Степом – від Кахівки). Література і побут (щомісячний додаток до газети «Народний учитель»), 1928. № 6 (20.06.1928). Шп. 1; Троянker Р. Асканія-Нова (1928). Авангард. 1981. С. 92; Донченко О. Первісний степ. Всесвіт: журнал. Харків, 1928. № 36 (2.09.1928). С. 2–4.

¹¹ Гребень Л. Н. История Асканийского овцеводства (по архивным материалам). Бюллетень Зоотехнической Опытной и племенной станции в Гос-заповеднике «Чапли» (б. Асканія-Нова), 1928. № 4. С. 3.

¹² Філянський М. Кахівка, Асканія. Короткий путівник: Харків, Київ, Дніпропетровськ, Пороги, Кичкас, Дніпрельстан, Запоріжжя, Херсон, Миколаїв, Ольвія, Низова Наддніпрянина, Чорноморське узбережжя, Одеса, Криворіжжя, Донбас, Дінець, Крим, Кавказ, Москва, Ленінград (з 125 малюнками). Х.: Держвиддав України, 1928. С. 126–130; Філянський М. Екскурсмаршрути (фрагмент). Там само. С. 181–183; Путеводитель по Днепру и его притокам / Составил П. Балицкий. К.: Днепровское госпароходство, 1928. 334 с.

заповідника «Асканія-Нова», а також розглянуто доцільність штучного зрошення заповідника (с. 299).

Окрім того, вийшли загальні праці про заповідник, серед яких варто згадати праці В.Г. Аверіна про бурю взимку та повінь 1928 року (с. 25), а також важливу статтю «Експерсія на острів Чурюк», яка містить чи не найкращу стислу характеристику тогочасної природи регіону «Асканії-Нова».

Читаючи тексти, написані про заповідник у той час різними людьми, виникає усвідомлення, наскільки великою була прірва між науковцями та організаторами туризму в Асканії того часу (не згадуючи тих, хто прагнув перетворення заповідної цілини на рілля). 1928 року продовжилися утиски заповідника з боку господарських установників, але на той час навчені на минулому науковці та екологи ще могли дати відсіч. Так, за деякими публікаціями можна відстежити початок конфлікту навколо долі заповідника. Після появи статті М.Ф. Іванова «По поводу столетия существования Аскания-Нова (1828-1928)» про «плани» розвитку «Асканії-Нова», більшість найвизначніших українських біологів виступили з публічним осудом таких планів.

Свої листи на шпальтах «Вісника природознавства» опублікували професори В. Аверін, Є. Лавренко, Г. Висоцький, М. Белоусов, Д. Віленський, І. Тарнані, С. Воробйов, В. Ротмістров, Я. Савченко, І. Широких та О. Яната¹³: *«Проф. М. Іванов чомусь... намагається дискредитувати роботу деяких науково-дослідних установ Асканії-Нова, а саме – роботу Науково-Степової Станції... заперечуючи можливість залишити весь цілинний масив Асканії під заповідник, проф. М. Іванов пише: «но если вместо большого хозяйства на этой огромной площади население не увидит ничего, кроме сохранения целинной степи, да фланирующих по степи зоологов и ботаников, то, конечно, таким заповедным степям не сдобровать, и население на них предъявит свои требования»... серед тих «фланирующих», на думку проф. М. Іванова, ботаників і зоологів, були видатні вчені, широко відомі не лише в межах нашого Союзу, але і за-кордоном».*

Далі ми здивовано читаємо, що, на думку проф. М. Іванова, «степная флора и фауна уже в достаточной степени изучены». Таке твердження свідчить про цілковиту необізнаність автору з тими питаннями... Це справжнє обивательське уявлення про заповідник... Цілинний степ Асканії Нової має бути заповідником ще й тому, що це явище, колись дуже характерне для українських рівнин, тепер майже знищене. Треба пам'ятати, що Асканія Нова єдиний великий степовий заповідник на всю Європу.

¹³ До редакції «Вісника природознавства» / Проф. С. Воробйов, Проф. В. Ротмістров, Проф. Як. Савченко, Проф. І. Широких, Проф. О. Яната. Вісник природознавства, 1928. №5–6. С. 328–329; Листи до редакції / Заступник Голови Всеукраїнського Комітету Охорони Природи В. Аверін; Харківський Краєвий Інспектор Охорони Природи Є. Лавренко; Проф. Г. Висоцький, Проф. М. Білоусів, Проф. Д. Віленський, Проф. І. Тарнані. Вісник природознавства, 1928. №5-6. С. 326–328.

Але річ не в тому, що проф. Іванов боронить той чи інший проєкт, а в тому, що він так щиро намагається дискредитувати саму ідею заповідника й роботу науково-степової станції при ньому. Таке дуже несподіване ставлення до Асканії Нової проф. Тимірязівської Сільсько-Господарської Академії має знайти собі відповідну оцінку».

Достатньо перечитати ці кілька цитат з відкритого листа професорів, аби розуміти, що на «Асканію-Нова», хоч і здалеку, та насуваються важкі грозові хмари. Цьому найважчому періодові в житті заповідника будуть присвячені всі хронологічно наступні томи нашої антології.

О. Василюк, В. Пархоменко

Подяки

До антології включені публікації, збережені у бібліотеках Інституту зоології імені І. І. Шмальгаузена НАН України, Інституту ботаніки імені М. Г. Холодного НАН України, Науковій бібліотеці ім. М. Максимовича, НБУ ім. В. І. Вернадського, Національній сільськогосподарській бібліотеці НААН, Національній історичній бібліотеці України, Книжковій палаті України ім. Івана Федорова, Національній бібліотеці України для дітей, Харківській державній науковій бібліотеці ім. В. Г. Короленка, Bibliothek Museum fur Naturkunde, Berlin, бібліотеці Інституту морських біологічних досліджень ім. А. О. Ковалевського, бібліотеці ЗІН РАН, наукових фондах Полтавського краєзнавчого музею, Мелітопольського краєзнавчого музею, біосферного заповідника «Асканія-Нова», приватних збірках Сергія Білоконя, Віктора Пархоменка, Віктора Гавриленка, Михайла Кулішова, Віталія Кавурки та Юрія Щура.

Також ми вдячні за можливість користуватись відкритими фондами рідкісних видань, що надаються онлайн-бібліотеками (Цифровий архів періодики «LIBRARIA», Краєзнавча електронна бібліотека ХДНБ, Національна електронна бібліотека РФ, Національна електронна дитяча бібліотека РФ, «Столыпін – слуга народу», Бібліотека науково-популярної літератури по біології Олександри Горяшко, Фундаментальна електронна бібліотека «Флора і фауна» Олексія Шипунова, DocMe.ru та ін.).

Висловлюємо щирі подяки всім, хто сприяв віднаходженню зібраних у антології літературних пам'яток: Raake Hans-Ulrich, Ользі Акімовій, Юлії Дунаєвій, Андрію Пржиборо, Сергію Білоконю, Михайлу Кулішову, Юрію Москаленку, Ніні Гавриленко, Денису Давидову, Наталії Щebetюк, Вікторії Тротнер, Юрію Малахову, Руслані Джагман, Олексію Гончаренку, Олександрі Шиндеру та Олександрі Зіненку. Також дякуємо всім, хто допоміг виконати найважчу технічну роботу з переведення фотовідбитків рідкісних видань у тексти: Вікторії Грицанюк, Ірині Коваленко, Михайлу Кулішову, Уляні Романюк, Ігорю Сіренку, Ользі Лакизі, Анні Чашиній, Миколі Солімчуку, Петрові Бузунку, Наталії Добровольській, Тимуру Плющу, Анні Ніколенко, Лідії Стрельченко, Ользі Бабчук, Віктору Магомету, Анастасії Кучер, Анні Василюк, Богдану Кученку, Олександрі Кукшину, Олександрі Бубелі та Любові Ільмінській, Вікторії Падалко, Галині Гузь, Вірі Янчук, Анастасії Зінченко, Наталії Доценко, Андрію Новікову, Павлові Романову, Світлані Гусак, Юлії Щербі, Андрію Петрушенку, Ользі Кяго, Талі Винарській, Зоравару Марвату, Ірині Черкаській, Катерині Онищенко, Олені Мітрасовій, Анастасії Бужорі, Марії Савченко. Окремо дякуємо Олексію Марущаку, Наталії Добровольській, Вікторії Падалко, Світлані Гусак, Катерині Чернишовій, Максиму Безносу та Олександрі Різуну за роботу із особливо важким блоком публікацій – старими німецькомовними текстами та Олександрі Батурину – зі старими текстами французькою. Також Ангеліні Русановій та Галині Гузь, які змогли покращити якість картосхем та інших графічних ілюстрацій, використаних у антології.

Іменний покажчик публікацій

- Heck L. (Гекк). – 2, 59, 205, 217, 317.
Heinrot. – 205, 217.
Matschie. – 205, 217.
Miram E. F. – 292, 293.
Schummer A. A. – 292.
Soffel. – 205, 217.
Raake Hans-Ulrich – 12.
Uwarow B. P. – 292.
Аверін (Аверин) В.Г. – 10, 14, 25, 26, 27,
275, 624, 626, 635, 637, 628, 629, 632,
634, 635.
Аверін Юрко – 28.
Агарков. – 300.
Акімов М.П. – 628.
Акімова О. – 12.
Альохін В. (В. Алехін) – 33, 266.
Ангальт–Кетенський Ф.Ф. (Ангальд Кетен-
ський) – 176, 180, 192, 259, 261, 257,
296, 545, 546, 554, 556, 570.
Анучін Д.Н. (Анучин). – 35, 205, 216.
Амундсен. – 568.
Ассанов. – 194.
Ахатов. – 518.
Бабчук О. – 12.
Базилевський – 153.
Балицкий П. – 317.
Барабаш–Никифоров І.І. – 9, 33.
Батенин Э.С. – 3.
Батурич О. – 12.
Бега. – 70.
Бедфордский, герцог – 205.
Безнос М. – 12.
Белінг. – 628.
Белозоров (Белозоров) С. – 35, 561, 639.
Білокінь С.І. – 12.
Білоусів М. (Белоусов). – 10, 275.
Биковець Мих. – 35, 625.
Бихнер Е. А. – 194.
Бляхер. – 157.
Богданов. – 505.
Бондаренко О.В. – 3.
Борзаківський О.Ю. – 561, 568.
Бородин И. П. – 204, 216.
Борщевський Н. – 9, 36.
Браунер (Бравнер) О.О., (Brauner A. A.). –
9, 34, 39, 40, 77, 158, 163, 208, 219,
244, 248, 249, 278, 292, 293, 294, 295,
319, 359, 369, 422, 423, 424, 425, 459,
525, 525, 553, 567, 575, 611, 617, 618,
619, 628.
Бубела О. – 12.
Буденный. – 246.
Бужора А. – 12.
Бузунко П. – 12.
Вальтер. – 192.
Василюк А. – 12.
Вассал. – 259.
Веденов. – 279.
Велін П. – 50.
Веревкина Т. – 100.
Вернадский В.І. – 5.
Вернандер Н. Б. – 322.
Віленський Д. (Виленский, Вилен-
ський) Д.Г. – 10, 275, 323, 406, 410,
624, 628, 630, 632, 633, 634.
Вильямс. – 414.
Винарська Т. – 12.
Висоцький Г.М. (Высоцкий Г. Н.). – 9, 10,
53, 64, 208, 219, 249, 265, 275, 316,
320, 322, 328, 329, 340, 469, 470, 472,
488, 492, 611, 616, 617, 618, 624, 628,
631, 632.

- Вишня Остап. – 26.
Воробйов С. – 10, 131, 158.
Ворошилов (Ворошілов) – 246, 497.
Врангель. – 165, 496.
Гавриленко В.С. – 5, 12.
Гавриленко Н. – 12.
Гедройц К.К. – 373, 405.
Герус А. М.– 3.
Гершельман, полковник. – 496.
Глейзер. – 602.
Гоголь М. – 256.
Голубничий – 601.
Гомон Ю. Т. – 14.
Гончаренко О. – 12.
Граулен Ж. – 73.
Гребенщиков В. – 100.
Гребень Л.Н. – 74, 159, 244.
Грицанюк В. – 12.
Гроте (Грот) Г. – 319, 422, 44.
Грум–Гржимайло – 203.
Гузь Г. – 12.
Гумбольдт А. – 5.
Гусак С. – 12.
Давидов Д. – 12.
Дибенсон А.О. – 588.
Двойченко П. А. – 322.
Дергунов Н.И. – 9, 43, 75, 100, 157, 508.
Десятова–Шостенко (Шостенко,
Dasjatova–Shostenko N.) Н.О. – 9,
104, 105, 119, 249, 265, 324, 521, 567,
575, 601, 623, 636.
Джагман Р. – 12.
Дзевановський С.А. – 9, 64, 65, 66, 120,
316.
Дзевановський А.А. (Дзевановский Н.А.). –
64, 65, 208, 219, 542.
Дідусенко Н. – 617.
Дірш В. – 563.
Диббенс О.О. – 564.
Диббенс Т. – 564.
Димо Н.А. – 370, 374, 375, 412.
Добржанський. – 278.
Добровольська Н. – 12.
Докучаев В.В. – 414.
Донченко О. – 132.
Дохман Г. – 265.
Доценко Н. – 12.
Дружинин И. – 163, 520.
Дубняк К. – 176.
Дубровський В.В. – 624, 628, 636.
Дудник. – 67.
Дунаєва Ю. – 12.
Дюмин Н. В. – 207, 218.
Егоров М.А. – 244, 255.
Єрещенко. – 70, 72.
Жупанин А. В.– 3.
Завадовський М.М. (Завадовский) – 16,
20, 37, 157, 159, 205, 208, 23, 219,
248, 580.
Зайченко В.О. – 624.
Залеський К. (Залесский К.М.) – 107, 265.
Зитто В. И. – 207, 218.
Зіненко О. – 12.
Зінченко А. – 12.
Зоз І. – 265.
Зубаровський М.І. – 628.
Зюсс Е. – 5.
Іванов И. И. (Иванов М.И.) – 180, 205,
248, 309.
Іванов (Иванов) М. Ф. – 10, 11, 17, 131,
132, 157, 159, 167, 178, 180, 181, 237,
244, 248, 250, 252, 253, 255, 275, 276,
277, 305, 638.
Ігумнова Ю. – 548.
Іллічевський С. – 265.
Ільмінська Л. – 12.

- Кавурка В. – 12.
Калюжний Н.Г. – 16, 140, 155, 159, 160,
315.
Камберович А. – 187.
Караваєв В. – 619.
Касян Я. – 312.
Келлер Б.А. – 368, 371, 374, 375.
Клеопов Ю. – 265.
Клепінін М. – 15, 248, 320, 575, 611, 616,
617.
Клеменс Д.А. – 194.
Коваленко І. – 12.
Коварский А. – 244, 251, 299.
Ковтун Л. – 601.
Козлов П.К. – 8, 51, 177, 192, 199, 210,
573.
Козлова Е.В. – 206.
Колодько М.Н. – 7, 15, 38, 75, 179, 185,
221, 228, 243, 244, 259, 261, 566, 638.
Конвенц. – 205, 217.
Конрадс (Конрадц). – 51, 192, 304.
Кёпен. – 545.
Користенський К.Ф. – 298.
Костичев. – 378.
Котов М.І. – 265, 624.
Краснов А. – 265.
Крафт-Палеев П. Н. – 207, 208, 219.
Криворучкіна О.В. – 3.
Кривошеєв І. С. – 3.
Крокос В. И. – 329.
Крылов А. – 100.
Кукшин О. – 12.
Кулагин Н. М. – 206.
Кулішов М. – 12.
Купер Фенімор – 50, 304.
Кученко Б. – 12.
Кучер А. – 12.
Кучеров П. – 246, 548.
Кяго О. – 12.
Лаба М.М.– 3.
Лавренко Є.М. – 9, 10, 13, 263, 265, 275,
624, 627, 629, 630, 631, 632, 634, 635.
Лакиза О. – 11.
Ламарк Ж.Б. – 5.
Леншин. – 159, 244.
Лесник. – 639.
Линдгольд В.А. – 351.
Липський В. – 16, 140, 153, 155, 159, 160,
161, 315.
Листопад П.С. – 298, 299.
Лупонос. – 27.
Луцький П.И. – 323.
Магомету В. – 12.
Майн-Рід – 50, 304.
Малахов Ю. – 12.
Мануильский – 245.
Марват З. – 12.
Маріковський О.В.– 3.
Марущак О. – 12.
Махов Г. – 238, 265, 624, 628, 630, 631,
632.
Медведев С.І. (Медведів С.) – 9, 28, 250,
278, 280, 292, 319, 561, 567, 576, 583,
582, 619.
Микола І (Николай І) – 180, 259, 261,
545, 570.
Михайлів І.Ф. – 624, 627, 628, 630.
Мігулін О.О. (Мигулин А. А.) – 9, 27, 294.
Мірам Е. Ф. – 278.
Мітрясова О. – 12.
Морзеєв (Марзеєв) О.М. – 624, 628.
Москаленко Ю. – 12.
Мордвинов. – 299.
Морозов, генерал. – 496.
Набоких – 365.
Никифоров. – 360.

- Никольський О.М. – 625, 628.
Нізар П. – 296.
Ніколенко А. – 12.
Нобіле – 568.
Новіков А. – 12.
Носів А.І. – 628.
Овчинникова Ю. Ю.– 3.
Огнев С. – 45, 296, 295, 421.
Окснер А. – 249, 542, 618.
Онищенко К. – 12.
Опоків Є. (Опоков Є., Оппоков Е.В.) – 9,
16, 140, 155, 159, 248, 252, 298, 299,
302, 315, 3402, 343, 619, 628.
Падалко В. – 12.
Панков. – 374.
Паншин В.А. – 628, 634.
Пархоменко В. – 12.
Пастернацкая В.Ф. – 464.
Пачоський Й.К. (Пачоский И.К.) – 32, 64,
105, 106, 110, 119, 120, 122, 129, 132,
144, 207, 208, 217, 219, 248, 249, 265,
270, 285, 316, 365, 414, 421, 469, 483,
487, 519, 542, 547, 553, 563, 565, 569,
572, 575, 610, 617, 618.
Пахомов. – 67.
Педаєв Д.К. – 622, 628.
Пенк. – 633.
Петровський Г.І. – 226.
Петрушенко А. – 12.
Пихарева Н.А. – 416.
Плигинський – 278.
Плющ Т. – 12.
Полоз М.М. – 625, 626, 627, 629, 630,
635, 636.
Понагайбо Н.Д. – 410.
Поплавська Г. – 265.
Портенко Л.А. – 32, 42.
Постригань С. – 265.
Потапенко Г. – 639.
Пржиборо А. – 12.
Привалов І.М. (Привалов И.М.) – 300,
340, 617.
Припутень Д. С.– 3.
Приходько М. – 312.
Прошкіна А. – 617.
Пузанов І. – 316.
Пухальський А.П. – 421.
Раковський Х.Г. – 518.
Раункієр. – 121.
Редікорцев В. (Редикорцев В.) – 16, 140,
154, 155, 159, 160, 238, 319.
Резніченко В. (Резниченко, Різниченко) –
249, 299, 300, 343, 617.
Реклю Е. – 5.
Рібергер Г.І. (Рибергер Г. И.) – 57, 100,
153, 219, 249, 252, 297, 298, 299, 319,
325, 422, 423, 425, 457, 459, 514, 515,
547, 548, 600, 610, 617, 618.
Різун О. – 12.
Ролл Я.В. – 624, 8
Романов В. – 100.
Романов П. – 12.
Романюк У. – 12.
Российский Д. – 206.
Ротмістров В. – 10, 130, 252.
Рувьє. – 259.
Рудницький С.Л. – 624, 627, 628, 632,
633.
Русанова Г. – 12.
Савінов М. (Савинов Н.И., Саввинов Н.И.) –
9, 320, 321, 530, 567.
Савченко М. – 12.
Савченко Як. – 10, 130.
Сай І.И. – 416.
Сай Н.А. – 416.
Сайко М. – 417.

- Свинаренко – 595.
Свиренко Д. – 16, 140, 153, 155, 159, 161,
314, 315.
Северцов. – 95.
Селезнев Н. – 9, 421.
Семенов-Тянь-Шанський В.П. – 177.
Сент-Илер. – 192.
Силантьев А. – 369, 371.
Сіяноко (Сияноко, Сиєноко) К. Є – 51, 78, 79,
100, 219, 246, 252, 297, 304, 319, 386,
422, 423, 425, 495, 546, 548,
Сіренко І. – 12.
Скоробагатий (Скоробогатий) О.Ф. – 624,
628, 630, 635.
Снігіревський С.І. (Снегиревский С. И.) –
32, 100, 208, 219, 248, 423, 424, 617.
Соколов В. – 9, 46, 158, 319, 422, 425,
619.
Соколов С.И. – 353.
Соколовський О. Н. (Соколовський А.) –
249, 320, 322, 530, 540, 619, 624, 628,
631, 632, 633, 634, 635.
Солімчук М. – 11.
Солодуб. – 518.
Станчинський В.В. – 16, 140, 155, 159,
160, 315.
Страхов Т.Д. – 624.
Стрельченко Л. – 12.
Сукачев В. Н. – 208, 219, 478, 542.
Сукачева Г. И. – 208, 219, 469.
Сушкин П. П. – 17, 26.
Талієв В.І. (Талиев В. И.) – 204, 206, 216,
265.
Танфільєв В.Г. – 9, 265, 464, 628.
Тарнані І. – 10, 26, 275, 624, 627, 629,
633, 634.
Тестцман Ф. (Теецман) – 162, 325, 545,
70 571, 614.
Тимирязев К. А. – 100.
Тимофеев В. В. – 100.
Тихий М.И. – 466, 625, 626, 629, 635, 636,
637.
Третьяков Д. (Третьяков Д.) – 16, 140, 155,
159, 160.
Троянкер Р. – 469.
Тротнер В.В. – 12.
Тутковський П.А. – 628.
Тюлина Л. – 9, 469,
Фальц І.І. – 180, 245, 545, 570.
Фальц-Фейн Ф.Е. (Фальцфейн, Фальц-
файн, Фальц-Файн, Ф.Э., Фрідріх
Falz–Fein F.) – 2, 15, 20, 35, 36, 37, 45,
51, 74, 78, 84, 92, 93, 132, 144, 157,
161, 163, 177, 180, 180, 186, 192, 193,
194, 195, 196, 199, 202, 205, 207, 210,
214, 215, 216, 217, 218, 220, 222, 229,
234, 235, 245, 246, 247, 260, 249, 250,
261, 296, 297, 299, 300, 304, 317, 319,
423, 425, 435, 466, 494, 495, 499, 518,
520, 524, 525, 546, 547, 548, 554, 556,
563, 569, 571, 572, 576, 577, 578, 585,
586, 607, 608, 617.
Фальц-Фейн І. – 546, 570.
Фальц-Фейн Э. И. – 181, 546.
Фейн (Файн). – 180, 221, 304, 546, 571.
Федоровський О. – 13, 626, 627, 629, 630,
631, 632, 635.
Федоров С. М. – 278.
Федченко. 469.
Фейн Ф.И. (Фейн Хв. І.) – 20, 245, 260,
296, 297, 545, 556.
Філіповський О.С. – 238, 624.
Філянський М. – 493, 494.
Филиппченко Ф. – 157.
Флеров. – 469.
Фойгт. – 93.

- Фомін. – 628.
Формозов А. – 43.
Фортунатов Б.К. – 7, 24, 37, 38, 75, 100,
157, 158, 246, 250, 496, 498, 499, 512,
516, 517, 554, 566, 567, 601.
Францесон В. (Францессон В. А.) – 9, 320,
322, 530, 567.
Чашина А. – 12.
Черкаська І. – 12.
Чернишова М. – 12.
Черняев. – 378.
Чубар В. Я. – 227, 312.
Шалит (Шалыт, М. Shalyt) М.С. – 9, 119,
265, 324, 468, 541, 542, 545, 555, 575,
618, 620, 622.
Шарлемань Г.П. – 561.
Шарлемань М.В. – 8, 48, 556, 557, 558,
561, 566, 548, 568, 601, 617, 628.
Шевченко Т.Г. – 255.
Шепе А.К. – 561, 565.
Шиндер О. – 12.
Широких І. – 10, 130.
Шпет. – 278, 619.
Щебетюк Н. – 12.
Шелудько А., браконьєр. – 513, 514, 516.
Шостенко Н.А. – 601, 634.
Щерба Ю. – 12.
Шуммер О.О. – 9, 28, 32, 249, 601, 563,
564, 565, 575, 576, 581.
Шумський. – 602.
Щур Ю. – 12.
Энгель, охотник. – 92, 422, 458.
Юречко. – 27.
Юрович. – 26, 27.
Ямков (Ямковой) Д.І. – 252, 255.
Яната О. А. – 10, 14, 15, 16, 131, 140, 155,
248, 249, 265, 469, 604, 605, 616, 619,
624, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 634,
635, 636.
Янчук В. – 13.

Показчик періодичних видань

- Авангард, 1928. – 467.
- Бюллетень Зоотехнической опытной и племенной станции в Госзаповеднике «Чапли» (б. Асканія-Нова), 1928. – 17, 74, 178, 180, 259.
- Вестник знания, 1928. – 192, 200.
- Вечернее Радио, 1928. – 303.
- Вісник природознавства, 1928. – 130, 176, 275, 540, 545, 557, 566.
- Вісті Державного Степового Заповідника «Чаплі» ім. Х. Раковського (к. Асканія-Нова), 1928. – 14, 15, 40, 52, 64, 67, 70, 71, 120, 140, 153-155, 159-163, 220, 228, 243, 244, 278, 298, 299, 302, 306, 309, 312, 314, 315, 319, 320, 322, 416, 422, 425, 469, 498, 499, 516, 542, 581, 602, 605, 616.
- Вісти ВУЦВКУ, 1928. – 19.
- Всесвіт (Харків), 1928. – 133, 296.
- Дневник Всесоюзного съезда ботаников в Ленинграде в январе 1928 г., 1928. – 119.
- Живая природа, 1928. – 36.
- Життя й революція, 1928. – 568.
- Записки Крымского общества естествоиспытателей и любителей природы, 1928. – 24, 316.
- Записки Одесского общества естествоиспытателей, 1928. – 34.
- Записки Одеського Товариства Природознавства, 1928. – 464.
- Захист рослин, 1928. – 294.
- Збірник праць Державного рибного заповідника «Конча-Заспа», 1928. – 557.
- Комуніст (Харків), 1928. – 73, 104, 260, 496, 555, 604.
- Краєзнавство, 1928. – 263.
- Література і побут (щомісячний додаток до газети «Народний учитель»), 1928. – 417.
- Матеріали по охороні природи, 1928. – 27.
- Научный работник, 1928. – 210.
- Охорона пам'яток природи на Україні, 1928.– 560.
- Природа, 1928. – 556.
- Радянська освіта, 1928. – 466.
- Радянське село, 1928. – 35.
- Радянський мисливець та рибалка, 1928. – 25, 27.
- Труди Фізично-Математичного відділу (Збірник Праць Зоологічного Музею), 1928. – 292.
- Український мисливець та рибалка, 1928. – 26, 39, 40, 294, 420, 512.
- Харьковский Пролетарий, 1928. – 187.
- Червоні квіти, 1928. – 50.

Зміст

Формування в Асканії-Новій центру фундаментальних біосферних досліджень	5
Передмова від упорядників	7
1928	
[б/а] [б/н]	12
[б/а] Від редакції.	13
[б/а] (М. Клепінін, М. Колодько, О. Яната) Від Редакції. Обслідування Державного Степового Заповідника.	15
[б/а] (Сушкин П.) Заключение Академии Наук СССР по вопросу о работе Зоотехнической опытной и племенной станции в Госзаповеднике «Чапли» (бывш. Аскания Нова).	17
[б/а] Машинізовані мисливці. Державний заповідник – Асканія Нова – «Чаплі».	19
[б/а] Описание округов и городов. Запорожский округ (фрагмент).	20
[б/а] Екскурсії (фрагмент).	23
[б/а] Научная хроника Крыма (фрагмент).	24
[В.А.] (Аверін В. Г.) Асканія-Нова.	25
[В.А.] (Аверін В. Г.) Буря в степах.	25
Аверін В. Г. До статті Юровича «Заповідники та заказники».	26
[В.Г.А.] (Аверін В. Г.) Про гніздування качок на деревах.	27
Аверін В. Г. Екскурсія на о-в Чурюк (фрагмент).	27
Барабаш-Никифоров І. І. Нариси фавни степової Наддніпрянщини (фрагмент).	33
Белозеров С. О национальных парках (фрагмент).	35
Биковець Мих. Охорона природи на Україні (фрагмент).	35
Борщевский Н. В Аскания-Нова (Заметки экскурсанта).	36
Браунер О. Про охорону природи (фрагмент).	39
Браунер А. Пушная кампания и интересы сельского хозяйства и охраны природы (фрагменты).	40
Браунер А. Список млекопитающих Заповедника Аскания-Нова.	40
Велін П. Асканія-Нова.	50
Висоцький Г. М. Про лісові насадження парків Заповідника «Чаплі».	53
Висоцький Г. М. Сергій Антонович Дзевановський.	64

Витяг з протоколу № 19/336 засідання Ради Народніх Комісарів УСРР від 9 квітня 1925 року / Секретар РНК Єрещенко.	67
Витяг із протоколу № 37 засідання Ради Народніх Комісарів УСРР від 23 липня 1925 року / Секретар РНК УСРР Єрещенко.	70
Витяг з протоколу № 58/405 засідання Ради Народніх Комісарів УСРР від 30 жовтня 1925 року / Секретар РНК УСРР Єрещенко.	71
Граулен Ж. Заповідник допомагає селянству.	73
Гребень Л. Н. [Агроном Л.Н. Гребень]. История Асканийского овцеводства (по архивным материалам). Предисловие (фрагмент).	74
Дергунов Н. И. Дикая фауна Аскании (фрагмент).	75
Десятова-Шостенко Н. Велетенський музей.	104
Десятова-Шостенко Н. А. Растительность госзаповедника «Чапли» (бывш. Аскания-Нова).	105
Десятова-Шостенко Н. А. и Шалыт М. Растительные ассоциации степей 1-го Государственного заповедника «Чапли» (бывш. Аскания-Нова).	119
Дзевановський С. Матеріали до вивчення розповсюджености деяких рослин на території Державного Заповідника «Чаплі» р. 1923-го.	120
До редакції «Вісника природознавства» / Проф. С. Воробйов, Проф. В. Ротмістров, Проф. Як. Савченко, Проф. І. Широких, Проф. О. Яната.	131
Донченко О. Первісний степ.	133
Доповідь Науково-експертної Комісії, організованої НКО з постанови РНК від 23 липня 1925 року, для обслідування державного степового заповідника «Чаплі» (кол. Асканія-Нова) / Голова Комісії Н. Калюжний. Заст. Голови акад. В. Липський. Члени: проф. Д. Третяков, проф. В. Станчинський, проф. В. Редикорцев, проф. Є. Опоків, проф. О. Яната, Секретар проф. Д. Свиренко.	140
Доповідь про ботанічний сад та інші ботанічні заклади заповідника / Члени Комісії: Акад. В. Липський Проф. Д. Свиренко.	153
Доповідь про музей та бібліотеку заповідника / Член Комісії: проф. В. Редикорцев.	154
Доповідь про обслідування зоопарку заповідника пленумом комісій / Члени Комісії: акад. В. Липський, Н. Калюжний, проф. В. Станчинський, проф. Є. Опоків, проф. Д. Третяков, проф. В. Редикорцев, проф. О. Яната, проф. Д. Свиренко.	155
Доповідь про обслідування зоотехнічної станції заповідника / Члени Комісії: проф. М. Завадовський, Н. Калюжний, проф. В. Станчинський, акад. В. Липський, проф. Д. Свиренко, проф. Є. Опоків, проф. В. Редикорцев, проф. Д. Третяков.	159

Доповідь про обслідування контори Асканії-Нова / Члени Комісії: Н. Калюжний, проф. Д. Третьяков..	160
Доповідь про огляд архіву заповідника / Члени Комісії: акад. В. Липський, Н. Калюжний, проф. В. Станчинський..	160
Доповідь про огляд розсадника заповідника / Члени Комісії: Акад. В. Липський, проф. Д. Свиренко, проф. В. Редикорцев..	161
Доповідь про стан господарства державного степового заповідника «Чаплі».. . . .	162
Дружинин И. Доклад Народному Комиссариату Земледелия «О желательной реорганизации заповедника»..	163
Дубняк К. Про назви «Асканія Нова» та «Чаплі»..	176
Иванов М. Ф. Несколько слов от заведующего станцией..	178
Иванов М. Ф. По поводу столетия существования Аскания-Нова (1828-1928).. . . .	180
Камберович А. Аскания-Нова..	187
Козлов П. К. Государственный заповедник «Аскания-Нова» (К 25-летию его основания)..	192
Козлов П. К. Государственный заповедник «Аскания-Нова» (окончание)..	200
Козлов П. К. Государственный заповедник «Аскания-Нова»..	210
Колодько М. До сторіччя і сучасного стану Асканії-Нова, нині Першого Степового Державного заповідника «Чаплі» (1828-1928)..	221
Колодько М. Доповідь директора Державного Степового Заповідника (фрагмент)..	228
Колодько М. О сельскохозяйственных курсах..	243
Колодько М. Н. Первый степной государственный заповедник «Чапли»..	244
Колодько М. Н. Сто лет Аскании Нова..	259
Колодько М. Сторіччя Асканії-Нової..	261
Лавренко Є. Рослинність цілинних степів України та їх охорона..	263
Листи до редакції / Заступник Голови Всеукраїнського Комітету Охорони Природи В. Аверін; Харківський Краєвий Інспектор Охорони Природи Є. Лавренко; Проф. Г. Висоцький, Проф. М. Білоусів, Проф. Д. Віленський, Проф. І. Тарнані.. . . .	275
Медведев С. Звіт про ентомологічну роботу в Державному Степовому Заповіднику за 1924 – 25 Рік..	278
Медведев С. Энтомофауна асканийской целинной степи..	280
Медведів С. Матеріяли до пізнання простокрильців (Orthoptera) Асканії-Нова та її району..	292
Мигулин А. А. Обзор грызунов Украины..	294
Мігулін О. О. Сліпунець і де він водиться на Україні..	295
Нізар П. Асканія-Нова. До 100-річчя Державного степового заповідника України «Чаплі»..	296

Опоків Є. Доповідь про метеорологічні та гідрологічні дослідження в заповіднику.	298
Опоків Є. Про штучне зрошення та його перспективи в Асканії-Нова.	299
Опоків Є. Топографічні роботи експедиції сільсько-господарського наукового комітету в державному степовому заповіднику 1925 року.	302
[П. Б.] Оазис в степах.	303
Положение об опытной и племенной зоотехнической станции при I степном государственном заповеднике УССР – «Чапльи» (б. Аскания-Нова).....	306
Положення про перший державний степовий заповідник «Чапльі» [1] / Голова Ради Народніх Комісарів В. Чубар, Керівн. Справ Ради Нар. Ком. УСРР Я. Касян.	309
Приходько М. Коротка доповідь про школу молодих наймитів у заповіднику.	312
Протокол огляду маєтку «Перемога Революції» науково-експертною комісією РНК 25/VIII 1925 року / Секретар Комісії проф. Д. Свиренко.	314
Протокол огляду території держ. заповідника «Чапльі» науково-експертною комісією РНК / Члени Комісії: Акад. В. Липський, Н. Калюжний, проф. Д. Свиренко, проф. В. Станчинський, проф. Є. Опоків.	315
Пузанов І. Памяти Сергея Антоновича Дзевановского (фрагмент)	316
Путеводитель по Днепру и его притокам. / Составил П. Балицкий (фрагмент).	317
Редикорцев В. Доповідь про зоологічний відділ науково-степової станції заповідника.	319
Савінов М., Францесон В. Доповідна записка про дослідження ґрунтів державного степового заповідника «Асканія-Нова».	320
Савінов Н. І., Францесон В. А. Матеріали к познанію почв и лессовой толщи степи Госзаповедника «Чапльи».	322
Сай І. Докладная записка о состоянии школы соцвоса (семилетки) при заповеднике.	416
Сайко М. Асканія-Нова (Степом – від Кахівки).	417
Селезнев Н. Нова знахідка сліпунця (<i>Ellobius talpinus</i> Pall.) на Правобережжі.	421
Соколов В. Доклад о работах по орнитологии в государственном степном заповеднике.	422
Соколов В. Матеріали к изучению орнитофауны Первого Государственного Заповедника «Чапльи».	425
Танфильев В. Г. Запаздывание фаз развития древесных растений в юго-восточной приморской части г. Одессы (фрагмент).	464
Тихий М. Й. Справа охорони природи на Україні (звід матеріалів інспектури Комітету Охорони Природи при Головнауці 1925/27 року) (фрагмент).	466

Троянкер Р. Асканія-Нова (1928)	467
Тюлина Л. Матеріали по изучению перелогов Госзаповедника «Чапли» (кол. Асканія-Нова).	469
Філянський М. Екскурсмаршрути (фрагмент).	493
Філянський М. Кахівка, Асканія.	494
Фортунатов Б. Десять років зоопарку.	496
Фортунатов Б. Доклад О научной библиотеке заповедника.	498
Фортунатов Б. Доклад о положении зоопарка заповедника	499
Фортунатов Б. К. [Н.М.] На автомобілі за браконьєрами.	512
Фортунатов Б. Сведения об организованных экскурсиях в заповедник, прошедших регистрацию, за время с 1/III по 20.III 1925 года.	516
Фортунатов Б. К. Степной заповедник.	517
Францессон В. А., Саввинов Н. И. Основные черты почвенного покрова госзаповедника «Асканія-Нова».	530
[М. Ш.] (Шалит М.М.) Цікаве явище степової природи.	541
Шалит М. Звіт про ботанічну роботу в державному степовому заповіднику «Чаплі» (кол. Асканія-Нова) за період 1924–1925 р. р.	542
Шалит М. Колонія ангальтських поселенців «Асканія Нова» (3-III-1828) – I Державний Степовий Заповідник України «Чаплі» (1928).	545
Шаліт М. Ботанічний парк	555
[М. Ш.] (Шарлемань М. В.) 100-летие существования Асканія-Нова.	556
Шарлемань М. Державний заповідник «Конча-Заспа» (фрагмент).	557
Шарлемань М. Київська Краєва інспектура охорони пам'яток природи (фрагмент).	557
Шарлемань М. Лісові барабанщики. Нотатки натураліста (фрагменти).	558
Шарлемань М. Охорона природи (фрагмент).	561
Шарлемань М. По заповідниках півдня України (фрагменти).	561
Шарлемань М. (рецензія) Степной Заповедник Чапли – Асканія Нова. Сборник статей под редакцией М. Н. Колодыко и Б. К. Фортунатова.	566
Шарлемань М., Борзаковський О. Чаплі: державний заповідник колишньої Асканії-Нова.	568
Шуммер А. Облік гнізд степового орла (<i>Aquila nipalensis orientalis</i> Cab.) на терені Першого Українського Степового Заповідника «Чаплі» (к. Асканія-Нова).	581
Шумський, Глейзер.	602
Доповідь НКО Раді Народніх Комісарів про негайні заходи в справі Державного Степового Заповідника.	602
Я [Яната О.А.] Чергові заходи до дальшого розвитку заповідника.	604

Яната О. А. Доповідна записка: про основи науково-операційного плану першого державного степового заповідника УССР «Чаплі».	605
Яната О. Науково-Степова Станція Державного Степового Заповідника «Чаплі».	616
Index seminum quae Askania Nova (sectio botanica) pro mutua commutatione offert. Genera in ordine alphabetico disposita sunt. Semina plantarum in steppis Askania Nova a. 1926, 1928 collecta.	620

Додатки.

Протокол №1 Засідання Українського комітету охорони природи. З 12 лютого 1928 року.	624
Протокол №8 Засідання Українського комітету охорони природи. З 18 грудня 1928 року.	636
Выпуск 2-х бонитерских курсов при Наркомземе РСФСР.	638
Фотографії	639
Публікації, тексти яких не вдалось знайти	647
Іменний покажчик публікацій	648
Покажчик періодичних видань.	654